

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2019

Sotiemme veteraanien valtakunnalliset liitot perustivat Tammenlehvän Perinneliiton huhtikuussa 2003 varmistaakseen keskeisten muistojen ja arvojen säilymisen sotien 1939–1945 veteraanien teoista ja aikaansaannoksista Suomen kansan keskuudessa. Liiton avulla siirretään veteraaniaikakautta koskeva perintö aina uusien sukupolvien vaalittavaksi. Tavoitteena on aikaansaada hyvin suunniteltu, oikein kohdistettu ja resursseiltaan riittävän kattava toimintakokonaisuus ohjaamaan, kokoamaan ja kannustamaan tätä perinnetyötä valtakunnallisesti.

Tammenlehvän Perinneliiton varsinainen toiminta käynnistyi vuoden 2005 aikana ja jatkui vuonna 2019 aiemmin suunnitellulla tavalla.

1. Liiton tarkoitus ja toiminta-ajatus

Liiton tarkoituksena on hoitaa ja vaalia Suomen vuosina 1939–1945 käymien sotien veteraanien perinteitä ja arvoja.

Liiton toiminta-ajatuksena on koota yhteen yhteisöjä, jotka ovat kiinnostuneita, halukkaita ja kykeneviä osallistumaan liiton tarkoitusta edistävään perinnetyöhön. Liiton toiminnan painopiste on valtakunnallisesti merkittävän perinneaineiston ja veteraanisukupolven arvojen vaalimisessa. Kentällä liitto toimii jäsenjärjestöjensä ja yhteistyökumppaniensa organisaatioiden kautta.

2. Järjestötoiminta

Liiton sääntömääräinen vuosikokous pidettiin ravintola Pasilan Pöydän tiloissa Pasilassa 24.4.2019. Paikalla oli 20 jäsenjärjestön viralliset edustajat.

Liiton jäsenet

Liitto kutsuu tai anomuksesta hyväksyy varsinaisiksi jäsenikseen yhteisöjä, jotka ovat valmiit toteuttamaan liiton säännöissä mainittuja päämääriä, ottamaan hoitaakseen sovittavia perinnetehtäviä ja jotka oman toimintansa luonteen sekä laadun puolesta ovat sopivia liiton jäseniksi.

Liiton varsinaisia jäseniä olivat koko toimintavuoden ajan seuraavat 22 yhteisöä: Sotainvalidien Veljesliitto ry, Suomen Sotaveteraaniliitto ry, Rintamaveteraaniliitto ry, Kaatuneitten Omaisten Liitto ry, Kadettikunta ry, Maanpuolustuskiltojen liitto ry, Reserviläisliitto ry, Rintamaveteraaniliiton kannatus- ja perinnesäätiö, Sotainvalidien Perinnejärjestö ry, Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry, Sotaveteraanien tuki- ja perinnesäätiö, Sotilaspoikien Perinneliitto ry, Sotilaskotiliitto ry, Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin Perinteiden Liitto ry, Suomen Kotiseutuliitto ry, Suomen Lottaperinneliitto ry, Suomen-poikien perinneyhdistys ry, Suomen rauhanturvaajaliitto ry, Suomen Reserviupseeriliitto ry, Vapaussodan Perinneliitto ry, Veteraanivastuu ry ja Karjalan Liitto ry (1.1.2019 alkaen, jäsenyys hyväksytty 13.12.2018). Jatkosodan Siviiliveteraanit ry purettiin 18.5.2019, ja liiton jäsenyys lakkasi samaan aikaan.

Hallitus

Liiton hallituksen puheenjohtajana oli vuorineuvos Jukka Viinanen (varajäsen YTK Anneli Taina).

Hallituksen jäseninä olivat toimikaudeksi 2018 – 2019 valitut puheenjohtaja Matti Louekoski (henkilökohtainen varajäsen Juhani Saari), puheenjohtaja Marja-Liisa Taipale (henkilökohtainen varajäsen Riitta Kaivosoja), puheenjohtaja Erkki Heikkinen (henkilökohtainen varajäsen puheenjohtaja Hannu Luotola), ja kontra-amiraali Timo Junntila (henkilökohtainen varajäsen prikaatikenraali Kim Mattsson). Valituista Riitta Kaivosoja jääväsi itsensä jäsenyydestä toukokuussa. Edelleen kontra-amiraali Timo Junntila luopui hallituksen jäsenyydestä siirtyessään reserviin puolustusvoimien henkilöstöpäällikön tehtävästä 30.6. lukien. Hänen tilalleen hallituksen jäseneksi astui kenraalimajuri Ilkka Korkiamäki 1.7. lukien.

Vuosikokouksessa valittiin hallituksen jäseniksi toimikaudeksi 2019 – 2020 ministeri Matti Puhakka (henkilökohtaiseksi varajäseneksi lakimies Jari Rantala), prikaatikenraali Mauri Koskela (henkilökohtaiseksi varajäseneksi pääsihteeri Juha Tammikivi), professori Aila Lauha (henkilökohtaiseksi varajäseneksi hallituksen jäsen Tuija Saura) ja diplomi-insinööri Yrjö-Pekka Rautalahti (henkilökohtaiseksi varajäseneksi hallituksen jäsen Pippa Rantala).

Edelleen valittiin Matti Louekosken ja Marja-Liisa Taipaleen henkilökohtainen varajäsen yksivuotiskaudeksi 2018 – 2019 nimitystoimikunnan esityksen mukaan seuraavasti: Matti Louekosken henkilökohtaiseksi varajäseneksi hallituksen jäsen Teppo Ylitälo ja Marja-Liisa Taipaleen henkilökohtaiseksi varajäseneksi varatuomari Juhani Saari.

Hallituksen keskuudestaan valitsemana varapuheenjohtajana toimi Erkki Heikkinen. Hallituksen kokouksia pidettiin viisi. Jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 95.

Hallitus ei asettanut keskuudestaan työvaliokuntaa.

Neuvottelukunta

Toimintavuotena neuvottelukunnan puheenjohtajana oli entinen pääministeri Paavo Lipponen. Neuvottelukunnassa oli puheenjohtajan lisäksi 21 jäsentä.

Puheenjohtajan ohella neuvottelukunnan kutsuttuina jäseniä olivat puheenjohtaja Mikko Halkilahti Suomen Reserviupseeriliitto ry, puheenjohtaja Kaija Vesala Suomen Lottaperinneliitto ry, vuorineuvos Jukka Härmälä Capman Oyj, pääjohtaja Erkki Moisander LähiTapiola-ryhmä, vararehtori Anna Mauranen Helsingin yliopisto, professori Markku Löytönen Helsingin yliopisto, pääsihteeri Seppo Savolainen Sotainvalidien Veljesliitto ry, vakuutusneuvos Harri Kainulainen Sotavahinkosäätiö, hallituksen puheenjohtaja Kirsi Moisander Suomen Kotiseutuliitto ry, kenraaliluutnantti Pentti Lehtimäki Kaatuneitten Omaisten Liitto ry, puheenjohtaja Pirjo Björk Lotta Svärd Säätiö, professori Ohto Manninen, puheenjohtaja Kirsi Patrikainen Sotilaskotiliitto ry, pääjohtaja Taavi Heikkilä SOK-yhtymä, pääjohtaja Jussi Nuorteva Kansallisarkisto, teologian maisteri Tapani Ruokanen,

kansliapäällikkö Jukka Juusti Puolustusministeriö, puheenjohtaja Lea Sairanen Marttaliitto ry, valtuuston puheenjohtaja Antti Simola Rintamaveteraaniliitto ry, kenraali Jaakko Valtanen ja puheenjohtaja Janne Virkkunen Helsingin Sanomain Säätiö.

Neuvottelukunta ei kokoontunut toimintavuoden aikana.

Nimitystoimikunta

Hallituksen asettamaan nimitystoimikuntaan kuuluivat puheenjohtajana Tammenlehvän Perinneliiton hallituksen puheenjohtaja Jukka Viinanen, ja jäsenenä puheenjohtaja Kaija Vesala (Suomen Lottaperinneliitto), varapuheenjohtaja Pertti Suominen (Suomen Sotaveteraaniliitto), päätoimittaja Markku Honkasalo (Sotainvalidien Veljesliitto), toiminnanjohtaja Heikki Karhu (Rintamaveteraaniliitto), hallituksen jäsen Yrjö-Pekka Rautalahti (Suomen Reserviupseeriliitto) ja pääsihteeri Juha Tammikivi (Kadettikunta).
Toimikunnan sihteerinä toimi Tammenlehvän Perinneliiton toiminnanjohtaja Pekka Holopainen.

Nimitystoimikunnan kokoukset pidettiin Pasilassa 24.1. ja 20.2.2019.

Tilintarkastajat

Liiton tilintarkastajana oli KHT Hannu Riippi ja varatilintarkastajana KHT Juha Selänne sekä toisena tilintarkastajana ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö BDO.

Pankkiyhteydet

Liiton pankkitilit (2) ovat Helsingin OP Pankissa.

Toimihenkilöt ja toimitilat

Liiton toiminnanjohtajana toimi eversti, VTM Pekka Holopainen. Liiton kirjanpito- ja taloushallintopalveluja on hoitanut Tilitoimisto Aureelia Ky.

Liiton toimisto on ollut veteraani- ja perinnejärjestöjen yhteisissä toimitiloissa Helsingin Itä-Pasilassa (Ratamestarinkatu 9).

Järjestöjen kesken on allekirjoitettu helmikuussa 2008 yhteistoimintasopimus, jonka mukaisesti liitto on hoitanut yhteisten tilojen käytännön hallinnointia sekä sopimus- ja maksuliikenneasioita.

3. Perinnetyö

Periaatepäätös veteraaniperinteen yhteistyöstä

Sotainvalidien Veljesliiton, Suomen Sotaveteraaniliiton, Rintamaveteraaniliiton ja Tammenlehvän Perinneliiton puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien 23.9.2019 pidetyssä yhteistoimintakokouksessa toiminnanjohtajien tehtäväksi annettiin valmistella esitys, jonka veteraaniliittojen hallitukset käsittelevät lokakuun aikana.

Esitys valmistui 9.10.2019 ja kuuluu seuraavasti:

”Sotainvalidien Veljesliitto, Suomen Sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto ja sittemmin toimintansa lopettanut Rintamanaisten liitto perustivat 24.4.2003 Tammenlehvän Perinneliiton hoitamaan ja vaalimaan Suomen vuosina 1939-1945 käymien sotien ja niiden veteraanien perinteitä. Kaikkien liittojen päämääränä on tehdä yhdessä työtä veteraaniperinteen hyväksi.

Tavoitteen saavuttamiseksi Tammenlehvän Perinneliiton toimintaa kehitetään siten, että liitolla on viimeistään vuonna 2023 mahdollisuus alkaa ottaa alueellisia perinneyhdistyksiä jäsenikseen sekä ryhtyä tukemaan ja ohjaamaan niiden toimintaa. Tammenlehvän Perinneliitto valmistelee sääntömuutoksen vuoden 2020 aikana.

Yhteisiä alueellisia perinneyhdistyksiä voidaan muodostaa kullakin alueella parhaaksi katsotulla, yhteisesti sovittavalla tavalla. Perinneyhdistykset vastaavat myös alueensa tukitehtävistä.

Siirtymäaikana liittojen toimistot tukevat Tammenlehvän Perinneliiton toimiston työtä.

Tämän päätösesityksen tultua hyväksytyksi liittojen hallituksissa valmistellaan tarvittavat käytännön toimenpiteet.”

Periaatepäätöksen ovat hyväksyneet Sotainvalidien Veljesliiton ja Rintamaveteraaniliiton hallituksen kokouksissaan lokakuussa. Suomen Sotaveteraaniliiton hallitus päätti siirtää asian liittokokouksen päätettäväksi kesäkuussa 2020.

Alueellinen perinnetyö

Alueellisen perinnetyön toimintamallia kehiteltiin edelleen yhdessä Suomen Sotaveteraaniliiton kanssa eri puolilla maata pidetyissä yhteensä kahdeksassa alueellisen perinnetyön suunnittelukokouksessa.

Suunnittelun ja yhteistyön pohjaksi laadittuja liiton perinnetyön suunnitelmia 2020 esiteltiin eri yhteyksissä jäsenyhteisöille ja yhteistyökumppaneille.

Veteraaniperinteen seminaari

Järjestyksessä 15. veteraaniperinteen seminaari järjestettiin Mikkelissä, Päämajamuseon tiloissa 22.11.2019. Seminaarin teemana oli ”Museot veteraaniperinteen siirtäjinä”. Seminaariin osallistui 35 henkilöä. Seminaari toteutettiin interaktiivisena tutustumisena Jalkaväkimuseoon, Päämajamuseoon sekä Sodan ja rauhan keskus Muistiin. Asiantuntevien alustusten pohjalta käytiin vilkas keskustelu ja palaute tapahtumasta oli myönteistä.

Työryhmät

Toimintavuonna Naisten perinteen työryhmä julkaisi teoksen ”Kansalaisjärjestöt,

naiset ja sota” (94 s.) 24.6.2019. Hengellisen perinteen työryhmä julkaisi opaskirjansen ”Veteraanien kirkolliset juhlat” 16.8.2019.

Itsenäisyyden veteraanitammi

Vuonna 2014 liiton aloittama hanke Itsenäisyyden veteraanitammin istuttamiseksi arvokkaalle ja näkyvälle paikalle Helsinkiin toteutui 14.11.2017. Veteraanitammi istutettiin ja muistokivi paljastettiin ko. päivänä Finlandia-talon ja Töölönlahden väliselle uudelle puistoalueelle Karamzininrannan varrella. Liitto järjesti perinteen mukaisesti 14.11.2019 pienimuotoisen muistotilaisuuden, jolloin hallituksen edustajat laskivat kukkalaitteen muistokivelle.

Muu perinnetyö: Muistomerkkihanke ja opintomatkat

Liitto aloitti juhlavuoteensa (10 v) liittyvän hankkeen vuonna 2013, jossa tarkoituksena oli kartoittaa viime sodista ja niiden veteraaneista kertovat muistomerkit ja muistolaatat kaikissa Suomen kunnissa. Hankkeen tavoitteena oli

- muistomerkkejä koskevan tiedon kokoaminen liiton perinneportaaliin
- muistomerkkien kunnon toteaminen
- muistomerkkeihin liittyvien perinnetapojen kartoittaminen
- yhteistyön testaaminen alueellisessa perinnetyössä
- veteraaniperinteen tunnetuksi tekeminen
- perinnetyön tunnettuuden lisääminen
- liiton ja muiden perinnetyön tekijöiden tunnettuuden lisääminen.

Hanketta on jatkettu edelleen mm. saadun materiaalin päivityksen ja portaaliin viennin muodossa.

Hallituksen puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja osallistuivat Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen järjestämälle perinnematkalle Laatokan Karjalaan 19. – 22.8.2019. Edelleen hallituksen jäseniä osallistui Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlaan Kuopiossa 27.4.2019.

Liitto järjesti 35:lle Varsinais-Suomen ja Pohjois-Savon historian ja yhteiskuntaopin opettajalle opintomatkan Kannaksen taistelupaikoille 31.7. – 2.8.2018. Edelleen liitto järjesti Mäkelänrinteen yhteiskoulun lukion ja Kallion ilmaisutaidon lukion 45 abiturientille opintomatkan Karjalan Kannakselle ja Viipuriin 2. – 5.9.2019. Matkat rahoitti jälleen Kaatuneiden Muistosäätiö. Matkoista saatu palaute oli erittäin myönteistä.

Toiminnanjohtaja oli liiton edustajana Kansallisen veteraanipäivän valtakunnallisessa päätoimikunnassa.

4. Viestintä ja suhdetoiminta

Liiton viestinnän keskeisin tavoite on pitää suomalainen yhteiskunta pysyvästi tietoisena sotiemme veteraanien teoista, aikaansaannoksista ja perinnöstä sekä maanpuolustustahdon tärkeydestä.

Liiton tunnettuuden saavuttamiseksi toteutettiin toimintavuoden aikana seuraavat toimenpiteet:

- jatkettiin liiton kotisivujen rakenteen ja sisällön uudistamista vastaamaan tämän päivän vaatimuksia (www.tammenlehva.fi) yhteistoiminnassa Integral Oy:n, ArmiCreatives Oy:n ja WodeMedia Oy:n kanssa; hankkeen rahoitti Kaatuneiden Muistosäätiö;
- ylläpidettiin ja täydennettiin veteraaniperinteen portaalia osoitteessa www.veteraaniperinne.fi;
- laadittiin jäsenliittojen ja kumppanien julkaisuihin artikkeleita;
- laadittiin mediatiedotteita perinnetyöhön liittyvistä hankkeista ja muistannoista ja
- käytiin esittelemässä liiton toimintaa jäsenliitoille sekä muille yhteistyötahoille.

Facebook- ja Twitter-tilien käyttöä sosiaalisena mediana jatkettiin. Facebook-sivuilla oli yli 1 500 ”tykkäystä”.

Toimintavuoden aikana luovutettiin liiton standaareja seuraavasti:

- Matti Niemi #53 ja Paavo Kiljunen #54 (hallitusjäsenyyden päättymiset) myönnetty 9.5., luovutettu 21.5.2019

5. Liiton talous

Valtion talousarviossa Opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokkaan sisältyvänä avustuksena liiton toiminnalle saatiin 63 000 €. Liiton perinnetyön kannalta merkittäviä ovat olleet veteraanijärjestöjen sekä Kaatuneiden Muistosäätiön myöntämät avustukset.

Tammikuun 31. päivänä 2019 liiton varoista tehtiin OP-Arkadiaan tuotto-osuusmerkintä arvoltaan 50 000,00€. Samassa yhteydessä maksettiin kertaluonteinen 100,00€:n omistaja-asiakkuusmaksu. Liiton hallitus oli valtuuttanut toiminnanjohtajan tekemään em. sijoitukset 24.1.2019.

Veteraanijärjestöjen yhteisten toimitilojen vuokrakuluihin saatiin STEA:lta (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) avustuksena 295 000 €, millä summalla katettiin vuokrattujen tilojen vastikkeet.

Liiton tilinpäätös vuodelta 2019 osoittaa 1106,17 euron ylijäämää, joka esitetään kirjattavaksi liiton voittotilin lisäykseksi.

Liiton toiminnan jatkuva ylläpitäminen edellyttää, että valtioneuvoston tuki edelleen säilyy ja että muuhun kuin varsinaiseen perinnetyöhön tarvittavan rahoituksen määrää ja samalla liiton maksuvalmiutta voidaan oleellisesti kasvattaa. Perinnetyön rahoitus perustuu pääosin rahastoilta, säätiöiltä ja muilta toimijoilta saataviin hankekohtaisiin avustuksiin.